

Ukázka z knihy:

Mým marodům

Jan Hnízdil

Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2010, ISBN 978-80-7422-067-8

"Lékař je člověk, který podává léky, o nichž ví jen velmi málo, k léčbě nemocí, o nichž ví ještě méně, lidem, o nichž neví vůbec nic."

Voltaireova slova vystihují paradox biologické medicíny, jež vychovává špičkové specialisty, pro něž je porozumění nemoci důležitější než porozumění pacientovi. Za obrovských nákladů tak medicína stále méně přispívá ke zlepšení zdraví. Loni (rok 2004) překročily náklady na léky v ČR 55 miliard korun. Počet občanů obávajících se o svoje zdraví se přitom stále zvyšuje, v roce 2005 obavy vyjádřilo 42 procent lidí. Něco tu zkrátka nehraje. Problém není jen v tom, jak se ve zdravotnictví plýtvá. Problém je v samotném základu biologické medicíny, v úzkém zaměření na chorobu, v ignorování celostního, komplexního přístupu k člověku ve zdraví i nemoci.

Dobrý lékař musí mít nejen znalosti lidského těla, ale také intuici (dříve se říkalo "čuch"). Jenže moderní technika v lékařství vyvolává dojem, že je díky ní vševědoucí, a jeho intuice zakrněla. Všechny přístroje vlastně "amputují" jeho přirozené schopnosti, aniž by je dokázaly nahradit. Komplexní medicína tedy není nic nového, jde jen o návrat k něčemu, co se kvůli překotnému rozvoji lékařské techniky v průběhu dvacátého století zapomnělo.

Akcionáři farmaceutických firem, obchodníci se zdravím a vůbec všichni, kdo tahají za páky práškovacího stroje současného zdravotnictví, nechť se chrání tuto knihu byť jen otevřít. Četba autorových sloupků, fejetonů a glos má totiž účinky pro ně zcela nežádoucí, a mohla by jim tudíž lehce přivodit těžké srdeční selhání, náhlou mozkovou příhodu nebo jen nutkavé svrbění dlaní. A kdoví jak by dopadli, kdyby se pak s řečenými potížemi svěřili do péče té své, biotechnologické medicíny, která sice příčinlivě léčí, avšak raději neuzdravuje, neboť permanentní pacient je zlatý důl, kdežto ze zdravého už nic nekápně.

Knižní výběr z článků a úvah MUDr. Jana Hnízdila lze naopak vřele doporučit všem, kteří si považují zdraví vlastního i zdraví společnosti a jsou ochotni pro ně něco udělat. Mohou si být jisti, že je četba nejen poučí, nýbrž i povzbudí a pobaví. Jan Hnízdil má totiž dar psát přístupně a srozumitelně a navíc i s vtipem, elegancí a humorem, ať už je řeč o záležitostech úzce odborných, nebo o věcech obecnějšího dosahu, o lékařství, o sportu či o politice. A jak se sluší na vyznavače psychosomatiky a celostního pohledu na člověka, nikdy nezapomíná uvádět zcela konkrétní příklady a pronikat do všech zákoutí životních příběhů.

...

Návštěvy v ordinaci

Ordinace v trnité zahradě aneb Dejte si pozor, kdo vás léčí

Když Marie Krátká vstoupila do ordinace, bylo jasné, že je na konci sil. Marná byla její snaha zakrýt kruhy pod očima vrstvou líčidla, ve vyhaslém pohledu se odráželo zoufalství a beznaděj. Nesměle se posadila a tichým, přeskakujícím hlasem začala vyprávět. Ještě loni byla naprosto zdravá a spokojená. S manželem vychovávali tříletou Aničku a devítiletou Evu a těšili se z právě narozeného Jirky. Když byly chlápci tři měsíce, přišel náhlý zlom. Paní Krátkou překvapilo mravenčení a křeče po celém těle, nevolnost a bolest hlavy. S vyděšeným manželem raději zavolali záchranku. Přestože podobné problémy při kojení dcer nikdy neměla, odvezla ji sanita s podezřením na laktační psychózu do psychiatrické léčebny. Vyšetření psychózu nepotvrdilo. Pro jistotu ale dostala silné uklidňující léky. Příčinu obtíží nevysvětlilo ani vyšetření neurologem, EEG, magnetická rezonance a lumbální punkce, ani týdenní pozorování na interně. Její úzkost, neklid a napětí se stále stupňovaly, a proto byla přeložena na pražskou psychiatrickou kliniku.

Místo toho, aby kojila malého Jirku, zavřeli ji na dva měsíce do psychiatrické léčebny. Jediné, co lékaři zjistili, bylo, že nemá žádnou infekci ani roztroušenou sklerózu. Paní Krátká se cítila hůř a hůř. Mravenčení ustalo, zmáhala ji ale stále větší únava a stesk po rodině. Nemohla už ani plakat, neměla slzy (oční lékař ji uklidnil, že jde o vedlejší účinek antidepresiv). V nedobrému stavu byla předána do péče obvodního psychiatra. Z útržků hovoru lékařů vyrozuměla, že je prý hysterka a hypochondr. Náhlá změna léků obvodním lékařem jí způsobila těžké zažívací potíže, následovala další hospitalizace na psychiatrii. Celé dny spala. Nakonec se dala trochu dohromady a po měsíci přesvědčila lékaře, aby ji pustili domů.

Ročního Jirku s Evičkou svěřila rodičům, s vypětím posledních sil se snaží postarat o tříletou Aničku. Nikdo nevěděl, co jí vlastně je. Sama už pochybovala o svém duševním zdraví. Brala citalec, neurol, zyprexu, lexaurin, zoloft, atarax, dogmatil, seroquel. Je živoucí encyklopedií jejich nežádoucích účinků.

Od pacientek v léčebně se doslechla o psychosomatice a řekla si, že to zkusí. Už nemá co ztratit, a tak si do mé ordinace přišla popovídat. Po dvou hodinách rozhovoru pocítila poprvé po měsících beznaděje světlo na konci tunelu. Máme všechny důvody předpokládat, že její stav se brzy zásadně zlepší.

Žena, která nebyla blázen

Nejsem schopen zázraků a nemám nic, čemu se říká "léčitelství schopnosti". Jen se snažím praktikovat komplexní psychosomatickou medicínu. Když se jeden pacient ptal Jiřího Šavlíka, průkopníka české psychosomatiky, cože to dělá za zvláštní obor, odpověděl: "Zatímco ostatní lékaři léčí choroby, já radím lidem, co mají udělat pro to, aby se uzdravili."

V přístrojovém vybavení se naše zdravotnictví může směle srovnávat s vyspělým světem. Každá slušná nemocnice má magnetickou rezonanci či alespoň "cétéčko", výměny kloubů a transplantace se dělají jako

na běžícím pásu. Z hlediska techniky kráčí moderní medicína od vítězství k vítězství. Jenže přibývá těch, kteří se dokonale vybavené medicíně jaksi nepovedli. Statistiky ukazují, že téměř 40 procent pacientů trpí takzvanými "funkčními" či "psychosomatickými" obtížemi. Výsledky jejich vyšetření jsou negativní, z pohledu biologické medicíny jim tedy nic není, oni ale přesto trpí. Zoufale bloudí po nemocnicích, jsou posíláni od jednoho vyšetření k druhému, ale odhalit příčinu jejich obtíží se nedaří. Léky ordinované doktory, kteří mají pocit, že něco předepsat musejí, jim nepomáhají, spíš vyvolávají různé potíže, jež je nutí vyhledat další lékaře a užívat jiné léky.

Jako mladý lékař jsem s narůstajícím zděšením sledoval, jak se v tom obludném soukolí z celkem zdravých lidí zbytečně stávají pacienti.

...

Zpět na stránku: www.ekosad.cz